

Гордана Марковић
Народни музеј – Ваљево

**ПРЕДЛОГ КОНЦЕПЦИЈЕ МУЗЕЈСКЕ ПОСТАВКЕ
„КУЋА НЕНАДОВИЋА“
У КОМПЛЕКСУ ЗНАМЕНИТО МЕСТО БРАНКОВИНА
- са акцентом на етнографски садржај -**

Апстракт: Вишеслојно културно наслеђе Бранковине и улога породице Ненадовић у историјским догађајима у првој половини 19. века, познатим као први и други српски устанак и стварање српске државе, пружају могућност за нову музејску презентацију у овој заштићеној целини. Комплексна музејска поставка у реплици Куће Ненадовића, са две основне теме историјском и етнолошком, требало би да прикаже један сложен друштвено-историјски процес и традиционални културни миље у којем су се ови догађаји одвијали са посебним акцентом на допринос породице Ненадовић.

I

Потреба за формирањем нове музејске поставке

Потреба за истицањем националних вредности на почетку 21. века, срамежљиво израња као некад у епохи романтизма, када је за последицу имала формирање историјских, етнографских¹ и музеја на отвореном (ови заштићени и у једну целину организовани објекти познати су као музеји на отвореном или скансен²). Циљ музеја на отвореном је да прикажу регионалне карактеристике народне архитектуре неке етничке заједнице или, пак, прикажу простор у којем је живела и радила нека позната личност а све то кроз призму живота обичних људи и њихових свакодневних активности.

¹ Антун Бауер, *Историјски музеји у историји музеја*, Зборник историјског музеја Србије 15 – 16, Београд 1979, стр. 123 – 133

² Швеђанин Артур Хацелијус 1891. г. оснива Скансен-музеј у којем је реконструисан сеоски живот.

Знаменито место Бранковина са својим природно-географским положајем и вишеслојним културно-историјским наслеђем,³ пружа доволно аргумената да се размишља о новој организацији ове заштићене целине и формирању скансена.

Током 2003. године, започели су радови на градњи реплике Куће Ненадовића у оквиру постојећег комплекса у Бранковини, а према предлогу датом у Елаборату: Знаменито место Бранковина – стварање услова за формирање скансена.⁴ Према поменутом Елаборату планирано је формирање окућнице у којој би централно место припадало Кући Ненадовића и постојећем вајату Ненадовића (који би се у новој концепцији пренео поред куће, јер је то његов природан положај) а у сарадњи са Заводом за заштиту споменика културе „Ваљево“ урадио би се предлог за постављање других објеката у окућници. Након консултовања постојеће литературе⁵ и увида у тренутно стање на терену, стручњаци Завода за заштиту споменика културе „Ваљево“ и Народног музеја Ваљево, дошли су до закључка да је вишеструко оправдано да се постојећа кућа породице Ненадовић, или боље рећи остаци куће не измештају, него, да се уради њена реплика на слободној површини (31 ар) до школског дворишта, предвиђеној за ширење комплекса. Реплика Куће Ненадовића је димензија 13 x 8,12 м и припада типу куће полубрвнаре получатмаре, тзв. „кућа на хелицу“, која има 5 просторија, подрум и трем са којег се улази у „кућу“ и собе.

Према природи посла коју музеј обавља и према расподели обавеза које Народни музеј Ваљево има у оквиру старања о музејским поставкама у комплексу Знаменито место Бранковина (у оквиру Савета

3 Простор Знаменитог места Бранковина је целина комплексног садржаја и чине је: а) порта са црквом Светих Арханђела и богатом црквеном ризницом, у чијој су непосредној близини гробови чланова породице Ненадовић, гроб песникиње Десанке Максимовић, чесма и објекти народног неимарства – собрашице; б) старо школско двориште са старом или Протином школом, новом или Десанкином школом, бунаром, вајатом Ненадовића, школском писарницом; в) празна парцела на којој је планирано ширење комплекса.

4 Гордана Марковић, Знаменито место Бранковина - стварање услова за формирање скансена, Народни музеј Ваљево, Деловодник бр. 90, од 11. јуна 2002.

5 Љубомир Павловић, *Колубара и Подгорина, антропогеографска промајрања*, Београд 1907, стр. 572; Бранко Вујовић, *Бранковина*, Београд 1983. г. стр. 114 -115; Др Милослав Стојадиновић, *Наше село*, Београд 1929, стр. 88.

Бранковине⁶), намећу се и обавезе у вези планираних послова на проширивању комплекса означене као **нове или допуњене музејске поставке** у објектима Протине и Десанкине школе и новоформиране окућнице. На овим пословима били би ангажовани стручњаци – (историчари, историчари уметности и етнологзи, у зависности од конкретне изложбе) Народног музеја Ваљево уз ангажовање и спољних сарадника: колега из матичних музеја (Историјског музеја Србије, Вуковог и Доситејевог музеја, Педагошког музеја Србије, Етнографског музеја у Београду) и сличних установа заштите као и архитекти и дизајнери. Према динамици рада коју је предвидео поменути Елаборат, 2003. и 2004. година предвиђене су за израду концепције, прикупљање музеалија, конзервацију и реализацију нових музејских поставки у поменутих – постојећим објектима комплекса Знаменитог места Бранковина и у реплици Куће Ненадовића.

II

Основне карактеристике концепције музејске поставке у Кући Ненадовића

Улога Бранковине и породице Ненадовић у историјским догађајима у првој половини 19. века и њихова рефлексија на даља друштвена, историјска и културна дешавања у Србији, пружају могућност музејске презентације. Овакав приступ овом историјском периоду, његовим догађајима и личностима, био би и значајан допринос програму обележавања два века од почетка српске револуције.

Истражујући антропогеографске карактеристике колубарског простора на прелазу 19. и 20. века, Љубомир Павловић је изнео неколика запажања о насељу Бранковина, као селу разбијеног типа, чије су се куће издвојиле у „џемате“ а говорећи о пореклу њеног становништва, између осталог пише: „Ненадовића се породица доселила у општој сеоби, при крају 17. столећа... Ненадовићи су у почетку 19. столећа играли знатну улогу у нашој историји, али су их време и прилике уклониле одавде, те их данас овде нема, већ су растурени по Ваљевоу и

6 Бригу о објектима и организацију садржаја у њима заједнички воде: Црквена општина у Бранковини, Основна школа у Бранковини, Народни музеј Ваљево, а од стране СО Ваљево формиран је 2001. г. и привремени орган Савет Знаменитог места Бранковина, у којем се поред наведених институција налазе и представници СО Ваљево (подпредседник СО, одборник из Бранковине, начелник финансија), Завода за заштиту споменика културе „Ваљево“, Матичне библиотеке у Ваљевоу и Туристичке организације Ваљево.

целом свету. Њихови су сродници Лазаревићи, има их 4 куће и славе св. Алимпија.“⁷ Много година касније, говорећи о културно-историјском значају Бранковине и знаменитих личности из породице Ненадовић, Бранко Вујовић⁸ каже да се једина сачувана кућа ове породице налази у засеоку Лазаревића. „Ова породица је, као што се зна, у сродству са Ненадовићима, који су се средином прошлог века иселили из Бранковине у Ваљево. Том приликом су преци садашњег власника откупили, Протину кућу, која се првобитно налазила на другом месту – на Резинама, где су биле и друге куће Ненадовића, опкољене густом шумом испод које се данас налази Протин бунар, затим мочило за појење стокe и један стари орах који је стајао некад испред куће. Када су кућу откупили нови власници су је најпре пажљиво разградили и грађевински материјал превезли на своје имање, где су је поново саградили, настојећи да буде иста у свему као она ранија. Данас није лако утврдити шта је у овој кући, после толиких прохујалих деценија, остало старо, првобитно, а шта је у њој унето, додато и преправљено, као траг потоњих времена. Општи изглед куће, начин грађења, посебно обрада камена и дрвета, све то упућује на средину прошлог века и кућа, сва је прилика, не би могла бити старија од 1840-1850. године. Дакле, то би могла бити хронолошки последња у којој су Ненадовићи становали...Данас ова полусрушена и скоро потпуно напуштена кућа има крајње жалостан изглед.“⁹

Историјска улога породице Ненадовић у српским устанцима, процесима успостављања Србије као правне државе и формирању њене дипломатије,¹⁰ позната је и од непроцењиве је вредности.

Изнети подаци о Бранковини на основу консултоване литературе,¹¹ почетна концепција која се односи на даље ширење комплекса Знаменито место Бранковина¹² и улога историјских музеја, као посебне врсте музеја, који имају задатак да целовито прикажу процес историјског ра-

7 Љубомир Павловић, *Колубара и Подгорина, антирройџеографска промајтрања*, Београд 1907, стр. 572

8 Бранко Вујовић, *Бранковина*, Београд 1983. г. стр. 114 -115

9 Исто

10 Кнез Алекса Ненадовић је један од првих посечених српских кнезова; у Ваљеву се формира први суд у устаничкој Србији; Прота Матеја Ненадовић је писац закона и први српски дипломата, а Јаков Ненадовић је први српски министар полиције.

11 Погледати напомену 5.

12 Погледати напомену 4.

звитка,¹³ биле су основне смернице за стварање концепције будуће музејске поставке у Кући Ненадовића.

Како се о аутентичности овог објекта (куће) не може са сигурношћу говорити због недостатка материјалних доказа и историјских података о њој, понуђено решење израде реплике Куће Ненадовића показало се као веома прихватљиво при чему се могућности за музеолошку презентацију не умањују.

Будућа музејска поставка у Кући Ненадовића била би комплексног садржаја, јер се сложени друштвени и историјски процеси музеолошки могу представити само „комбинованим коришћењем најразличитијих врста музејског материјала“. Окосницу ове музејске поставке чиниле би две теме: историјска и етнографска.

А) Историјски аспект ове поставке треба да укаже на историјску улогу породице Ненадовић, Проте Матеје Ненадовића и Бранковине у устаничкој Србији. Организација простора у реплици Куће Ненадовића пружа довољно могућности јер се ради о тзв. четвороделној кући. Детаљну концепцију и синопсис овог дела поставке требало би да предложи историчар а да би овај садржај био потпун и целовит неопходно је користити археолошки и етнолошки материјал, који би у оквиру ове теме били пратећи материјал. Познато је да улога етнолошког материјала у презентовању историјских личности и догађаја је да прикаже (дочара) „традиционални културни миље у којем се историјски процес одвија“.¹⁴ О новој музејској презентацији која би требало да прикаже допринос породице Ненадовић током 19. века, размишљало се и пре неколико година¹⁵ али у оквиру простора Протине школе. Међутим, ширењем комплекса добио се нови простор у којем би поменута или нека друга концепција могла још боље да се презентује.

Б) Свакодневни живот са акцентом на регионалне карактеристике народне архитектуре и културе становања у овом историјском периоду

13 Антун Бауер, *Историјски музеји у хисторији музеја*, Зборник Историјског музеја Србије 15-16, Београд 1979, стр.123-132; Жељка Шкорић, Етнографски предмети у историјским музејима, Зборник Историјског музеја Србије 15 – 16, Београд 1979, стр. 142-149; мр Жељка Шкорић, *Етнографска збирка Историјског музеја Србије*, Зборник Етнографског музеја у Београду 1901 -2001, Београд 2001, стр. 73-84

14 Жељка Шкорић, *Етнографска збирка Историјског музеја Србије*, Зборник Етнографског музеја у Београду 1901-2001, Београд 2001, стр. 80

15 Драгана Лазаревић Илић, Тезе за предлог идејног пројекта музеолошке презентације културно-историјских споменика у Бранковини 2001-2004, Народни музеј Ваљево, Деловодник бр. 35, од 13. марта 2001.

(19. век),¹⁶ чинио би другу – **етнографску** – целину и била би амбијентално презентована у „кући“ (делу куће од брвана) и подруму. О нужности ове теме и начину њеног презентовања, биће речи у следећем поглављу.

Обе ове тематске целине морају међусобно бити повезане основном идејом – улога Бранковине и породице Ненадовић у историјским и културним процесима током 19. века, чиме би се кроз један брижан однос према кући, (који се огледао у народним веровањима око градње), поштовању породичних култова (пре свега славе), елементарним облицима привређивања (који су неопходни за свако домаћинство а пре свега веће задружне породице), на најбољи начин кући вратиле све традиционалне функције кроз форму музејске поставке.

III

Значај етнографског музејског материјала у музејској поставци Куће Ненадовића

Улога етнографског музејског материјала у презентацији историјских тема, било да је реч о личностима или догађајима више пута је обрађивана у литератури и поткрепљена конкретним музејским поставкама.¹⁷ Према предложеној комплексној концепцији музејске поставке у Кући Ненадовића, етнографски садржај би имао двојак карактер и био би изложен у трима, физички одвојеним целинама, које су последица организације простора и живота у традиционалној вишеделној кући, а означене су као „кућа“, собе и подрум.

У првом сегменту поставке, **означеном као историјски, етнографски предмети би имали улогу „пратећег“ музејског материјала** којим би се са одговарајућим музеалијама или репликама дочарао „традиционални културни миље“. Одабир музеалија би се вршио у складу са централном темом и простором у којем се оне (музеалије) излажу уз међусобни договор и сагласност историчара, као носиоца овог дела концепције и етнолога.

Други сегмент изложбе **означен је као етнографски па ће ове музеалије бити „носећи“ музејски материјал**, којим ће се приказати одређе-

¹⁶ Оваква концепција је већ заступљена у неким другим срединама у којима су се родиле, живеле или радиле неке историјске личности као што је Родна кућа Живојина Мишића у Струганику, Кућа војводе Степе Степановића у Кумодражу и слично.

¹⁷ Видети напомене 13 и 16

не тематске целине у оквиру традиционалне културе становања и привређивања.

С тим у вези, ево неколико основних карактеристика традиционалне културе овог простора током 19. века, који ће се на музеолошки начин презентовати.

У традиционалној култури ваљевског краја село је у прошлости било веома добро организовано као социјално економска и обредно религијска заједница, територијално омеђена.¹⁸ Етничка структура ових простора последица је бројних миграцијских процеса који су се вековима одвијали на овим просторима а условљавали су их природно-географски и друштвено-историјски фактори. Сви ови процеси имали су последице у сфери материјалне, духовне и социјалне културе становништва овог краја.

Опште је познато да је „кућа“, у традиционалној култури Срба, представљала просторију у којој гори ватра (огњиште) али то је и простор где се живело, обедовало, привређивало, договарало, упражњавали породични култови, примали гости. Посебно место у „кући“ припадало је огњишту. Оно је отвореног типа и над њим су вериге. На њему се припрема храна али се око њега окупљала и породица, па су за њега везана многа народна веровања. У оваквим кућама покућство¹⁹ је било веома скромно и углавном израђивано у домаћинству или код сеоских занатлија а чинили су га метални предмети везани за огњиште (вериге, ватраљ, сач, саџак, маше), дрвени предмети (синије, трношци, столице, полице и долапи, као и дрвено посуђе) и земљано посуђе. Преживљавајући различита времена и надживљавајући своје укућане, куће су на најбољи начин говориле о људима који су у њима живели.

Кућа је кроз своју дугу историју била одраз природне средине, друштвених, историјских и културних процеса али и потреба њених укућана. Од веома једноставних облика (једноделних и дводелних кућа) од трошног материјала, услед јачања породичних задруга и њихових потреба а пре свега код економски јаким породица, настају веће троделне и четвороделне куће, које се граде на нагнутом терену тако да се испод собе (соба) може подзидати подрум.²⁰ Ове велике вишеделне куће, по-

18 Радмила Тешић, *Основе за проучавање традиционалне народне културе Ваљевске Колубаре*, Истраживања VI, Ваљевска Колубара, Ваљево 1990, стр. 28

19 Зоран Родић, *Покућство и уређаји у сеоској кући у Србији током 19. и почетком 20. века*, Зборник Етнографског музеја у Београду 1901-2001, Београд 2001, стр. 235-243

20 Нада Вулетић, арх. Зоран Џунић, *Народно грађевинство на подручју Ваљевске Колубаре*, Истраживања VI, Ваљево 1990, стр. 189-224

ред основне просторије „куће“ имају две или више соба, са прозорима и земљаном пећи. У соби²¹ се спавало, држала се одећа и примали гости, па су се сходно томе и опремале (кревет, сто, столице, клупе, чивилуци, сандуци за одећу, понекад разбој и колевка). Поред наведених предмета важно место у свакој кући припадало је икони и другим култним предметима.

Становништво ових простора се у прошлости углавном бавило сточарством (прерада млека) и пољопривредом (воћарство и виноградарство), а познати су били и допунски облици привређивања (пчеларство). Целокупна производња одвијала се у оквиру домаћинства за сопствене потребе (као што су производња хране, израда покућства, посуђа и оруђа за рад, производња и прерада сировина за израду одеће) па су се сељаци сами бавили и занатском делатношћу.

Представљањем основних архитектонских карактеристика, културе становања и привређивања овог дела Србије током 19. века, на најбољи начин би потврдили чињеницу да „етнографски предмети представљају веома значајан експозициони материјал“²², јер они управо служе приказивању и тумачењу одређених историјских тема, било да су носећи или пратећи материјал у односу на главну тему музејске експозиције.²³

21 Према Љубомиру Павловићу већ почетком 19. века кућа се јавља са још једним одељењем, међутим, према Вуку Караџићу и Јовану Цвијићу, оне се јављају много касније јер се у великој задружној породици поред куће за спавање ожењених задругара градио вајат.

22 Жељка Шкорић, *Етнографски предмети у историјским музејима*, Зборник Историјског музеја Србије 15-16, Београд 1979, стр.14-149;
 мр Жељка Шкорић, *Етнографска збирка Историјског музеја Србије*, Зборник Етнографског музеја у Београду 1901-2001, Београд 2001, стр. 73-84

23 Упечатљив пример овакве музејске концепције је: Милошев конак у Топчидеру (Историјски музеј Србије), Родна кућа Живојина Мишића у Струганику (Народни музеј Ваљево), а у припреми је и стална поставка Родна кућа војводе Степе Степановића у Кумодражу (Историјски музеј Србије).

IV

Начин музејске презентације према просторном распореду у Кући Ненадовића

Реплика Куће Ненадовић је вишеделна кућа која укупно има шест просторија²⁴:

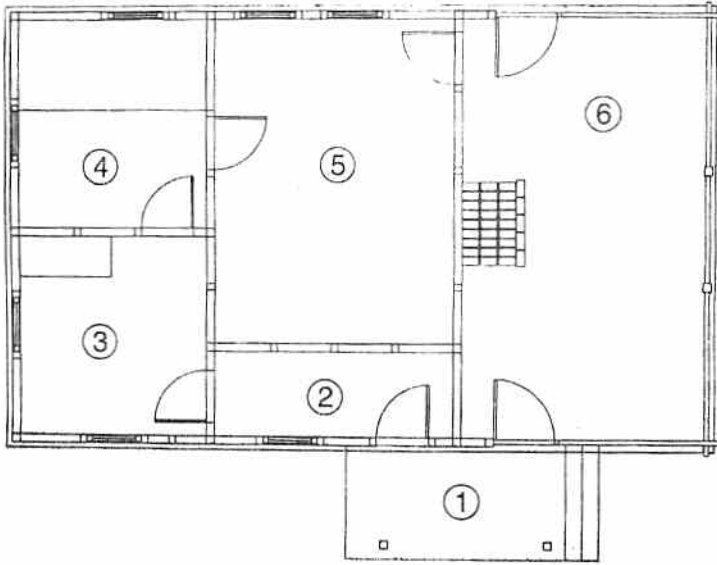
1. трем (са којег се улази посебно у „кућу“, а посебно у зидани део куће где су собе);
2. ходник (4 x 1,75 м; у који се улази са трема, а из њега се улази у прву собу тзв. „старешинску собу“);
3. „старешинска соба“ (4 x 4 м) са два прозора и вратима за следећу собу;
4. соба (4 x 4 м), са два прозора, истих је димензија као и претходна а има врата за улазак у следећу највећу собу која је у средишњем делу куће;
5. велика соба (4,5 x 6,25 м), са два прозора на истом зиду и вратима који је повезују са „кућом“;
6. „кућа“ (8 x 4,5 м) са двоја наспрамна врата и огњиштем уза зид собе;
7. подрум (8 x 8,5 м).

Оваква организација простора, као и површина сваке просторије понаособ, пружа довољно могућности да се горе предложена комплексна концепција музејске поставке о улози Бранковине и породице Ненадовић у друштвено-историјским процесима у Србији током 19. века, култури становања и привређивања у том периоду, презентује јавности. Предложене две тематске целине (историјска и етнографска) просторно би се могле поделити на следећи начин:

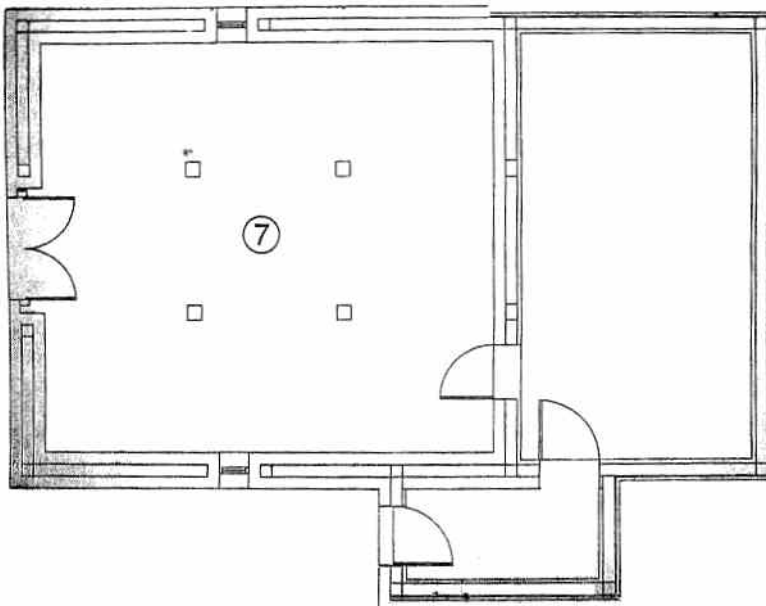
а) Просторије означене на плану и тексту бројевима 4 и 5 припадале би историјској теми која има за циљ да прикаже улогу Бранковине, породице Ненадовић и Проте Матеје Ненадовића у устаничкој Србији.²⁵ У овим просторијама сходно основној историјској теми етнографски предмети би имали „пратећи“ карактер и чинили би га одабрани пред-

²⁴ Да би се овај простор лакше схватио у прилогу достављамо план куће са подрумом.

²⁵ Овај сегмент изложбе требало би да представи породично стабло Ненадовића, портрете најзначајнијих личности ове породице: кнеза Алексеу, војводу Јакова, војводу Симу, кнегињу Персиду, књижевника Љубу Ненадовића а посебан сегмент би требало да представља личност Проте Матеје Ненадовића (његово школовање, учешће у припреми устанка, дипломатски рад, путовања, његови савременици и сарадници).

Сл. 1. Основа приземља

Сл. 2. Основа подрума

мети који су били карактеристични за традиционалну културу овог краја при опремању собе.²⁶

б) Просторије које су на плану и у тексту означене бројевима 3, 6 и 7, припадале би етнографској теми са садржјем који треба да прикаже основне карактеристике насеља Бранковина (тип насеља, типови кућа, миграцијски процеси) са карактеристикама културе становања (приказаним у „кући“ и собама) и привређивања (које би делимично било представљено у „кући“ и подруму) током 19. века, па би у њима етнографски материјал имао „носећи“ карактер.

в) Просторија означена на плану и тексту бројем 2 (ходник) могла би се искористити за уводну легенду која би говорила о историјату куће Ненадовић.

Начин музејске презентације према просторном распореду и врсти музејског материјала био би детаљно уређен Синописом за обе тематске целине.

V

Презентација етнографских материјала у поставци Куће Ненадовића

На основу изложеног предлога музејске поставке у Кући Ненадовића у Бранковини, изложени музејски материјал би се могао сврстати у неколико група: историјски, етнографски и ликовни. Како се до сада говорило о комплексном садржају будуће музејске поставке, то би детаљан предлог историјских предмета био изложен у концепцији и синопису историчара.²⁷ Овог пута задржаћемо се само на етнографским

26 Чињеница да у постојећем комплексу у Бранковини, као и у поменутом Пројекту који се односи на ширење комплекса, постоји вајат (вајати), предлажемо да се собе у оквиру куће искористе као „излагачки простор“ за поменути историјску концепцију, јер нам се чини природно да се о члановима породице Ненадовић говори управо у оквиру куће, као природног простора живота једне породице. Етнографски материјал би, дакле, само у одређеним сегментима требао да дочара тај „традиционални миље“, чиме би се постигло непонављање садржаја у односу на вајате.

27 Један од понуђених предлога налази се у поменутој концепцији историчара Драгана Лазаревић-Илић, која је навела попис предмета из црквене ризнице цркве Светих Арханђела у Бранковини (Мало јеванђеље Проте Матеје, Ручни крст Проте Матеје, Читуља Проте Матеје Ненадовића из 1831, Списак личних предмета Проте Матеје, Попис парохијана из 1831 .г.) према књизи Бранка Вујовића, Бранковина, међутим у обзир могу доћи други историјски списи везани за овај историјски период а односе се на Ненадовиће и Бранковину.

Сл. 3. Реплика куће Ненадовића

предметима о чијем месту и улози у оквиру будуће поставке је више пута поменуто.

Етнографски музејски материјал чинило би више група предмета сврстаних према својој намени у оквиру традиционалне културе а чинили би га: **предмети везани за покућство** (дрвени предмет за опремање „куће“ и собе као и предмети везани за огњиште), **посуђе** (предмети од дрвета, метала и печене земље у којима се припремала храна и чувале намирнице), **предмети текстилне домаће радиности** (за опремање куће и одевни)²⁸, **предмети занатске израде** (који се користе у оквиру домаћинства за чување намирница а смештени су у „кући“ и подруму, као и неки одевни предмети), **предмети за основно и допунско привређивање** (сточарство, воћарство, пчеларство и сеоски занати), **обичајни и риту-**

²⁸ Основну грађу на коју ћемо се позвати приликом представљања ових тема представљаће радови: Милан Ђ. Милићевић, *Животи Срба сељака*; Јоаким Вујић, *Путишестивије по Србији*; Павле Васић, *Српска ношња за време првог устанка*, Историјски гласник 1-2, Београд 1954; Јасна Бјеладиновић, *Народна ношња у ваљевској Подгорини, Колубари и Тамнави*, ГЕМ 37 Београд 1974, стр. 9-64

ални предмети (који су се користили у домаћинству у обичајима животног и годишњег циклуса, као што су славска икона, обредни хлебови, васкршња јаја, поскурник и слично). Сви етнографски предмети би били амбијентално постављени али би се водило рачуна да се максимално обезбеде.

Понуђена комплексна концепција музејске поставке у реплици Куће Ненадовића би својим садржајем и начином музејске презентације, са акцентом на улогу породице Ненадовић у свим друштвено-историјским збивањима током 19. века и традиционалним културним миљеом у којем су они живели и деловали, била специфична у односу на друге музејске поставке а пре свега у заштићеним целинама које имају тенденцију скансена²⁹ или су већ музеји на отвореном.³⁰

Резиме

Знаменито место Бранковина својим вишеслојним културно-историјским наслеђем пружа могућност за нову музејску презентацију у оквиру музеја на отвореном. Формирање нових музејских садржаја омогућила је изградња реплике Куће Ненадовића.

Историјска улога породице Ненадовић и Бранковине у првој половини 19. века (позната по Првом и Другом српском устанку и формирању српске државе) и улога историјских музеја, као посебне врсте музеја који имају задатак да целовито пркажу процес историјског развика, били су основа за формирање концепције нове музејске поставке. Предложена концепција имала би два аспекта – историјски и етнографски. Историјски аспект музејске поставке требало би да укаже на историјску улогу породице Ненадовић, Проте Матеје Ненадовић и Бранковине у устаничкој Србији тог времена.

У изнетој концепцији посебан акценат је на етнографском аспекту изложбе и улози етнографских предмета као „пратећег“ музејског материјала који треба да дочара културни миље у којем се одређен историјски процес одвијао.

Прожимање ова два садржаја чинило би ову поставку специфичном у односу на друге музејске поставке у сличним заштићеним културно-историјским целинама и био још један корак више ка формирању музеја на отвореном.

29 Као пример могу послужити Родна кућа Живојина Мишића у Струганику или родна кућа Вука Караџића у Тршићу у којима се на музеолошки начин у одређеном културном миљеу, говори о животу и раду ових личности.

30 Као на пример Музеј „Старо село“ у Сирогојну у којем се на музеолошки начин презентује и штити традиционална народна архитектура и култура становања, одређеног географског подручја.

Summary

The Memorable site of Brankovina with its natural-geographic position and multi-laminar cultural and historical heritage offers the possibility of a new museum presentation within the opened museum. Forming of new museum contents was enabled by building of the exact replica of the House of the Nenadović family.

The historical role of the Nenadović family and Brankovina during the first half of the 19th century (known for their participation in the First and the Second Serbian Uprisings and the constitution of Serbia) as well as the role of historic museums as particular type of museums, whose objective is to present the whole process of historical development, were taken into consideration when the concept of the new museum setup was made. The proposed concept would have two aspects – historical and ethnographic.

The historical aspect of the museum setup should represent the historical role of the Nenadović family, Prota Mateja Nenadović and Brankovina in revolutionary Serbia at that time.

In the presented concept, particular emphasis would be on the ethnographic aspect of the exhibition and on the function of ethnographic objects as „concomitant“ museum material, which should have the task of describing cultural milieu in which this historical process occurred.

The mixture of these two contents would make this museum setup very specific, compared to other museum setups in similar, protected cultural-historical complexes and would present one step further to creating the opened museum.